

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Динамиката в развитието на демографските процеси и измененията в структурите на населението през последните десетилетия оказват силно влияние върху основните системи на обществото: икономическата, образователната, здравноосигурителната и системата за социална защита.

Текущата демографска ситуация в област Шумен се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението.

Към 31 декември 2017 г. населението на област Шумен е 172 966 души, което представлява 2.5% от населението на България и нарежда областта на 15-то място по брой на населението, непосредствено след Добрич (176 145 души) и преди Враца (165 645 души). В сравнение с 2016 г. населението на областта намалява с 1 510 души, или с 0.9%, при намаление от 0.7 % общо за страната.

Мъжете са 84 539 (48.9%), а жените - 88 427 (51.1%), или на 1 000 мъже се падат 1 046 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 57 години включително, с изключение на ненавършилите 1 година и единични възрасти 4 и 32 години.

Продължава процесът на застаряване на населението. В края на 2017 г. лицата на 65 и повече навършени години в област Шумен са 36 232, или 20.9% от населението на областта. В сравнение с 2016 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.5 процентни пункта.

В област Шумен относителният дял на жените на възраст над 65 години е 24.4%, а на мъжете - 17.4%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Делът на лицата на 65 и повече навършени години в страната е 21.0%. В регионален аспект този дял е най-висок в областите Видин (29.3%), Габрово (28.2%), Кюстендил (26.9%) и Ловеч (26.6%). Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) - 17.2%, Варна - 18.6%, Благоевград - 18.8% и Бургас - 19.1%.

Общо за ЕС-28 относителният дял на населението на 65 и повече навършени години е 19.4%. Най-висок е този дял в Италия (22.3%), следвана от Гърция (21.5%) и Германия (21.2%). Общо в шест страни, включително и България, делът на възрастното население е над 20.0%.

Към 31.12.2017 г. в област Шумен децата до 15 години са 24 365, или 14.1% от общия брой на населението, с 0.1 процентни пункта по-малко от 2016 година. Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.4% и Бургас - 15.5% от населението на областта. Общо в петнадесет области този дял е под общия за страната (14.3%), като най-нисък е в областите Габрово и Смолян - по 11.5%.

Делът на най-младото население в ЕС-28 в началото на 2017 г. е 15.6%, като най-нисък е в Германия (13.4%) и Италия (13.5%), а най-висок е в Ирландия (21.1%) и Франция (18.3%).

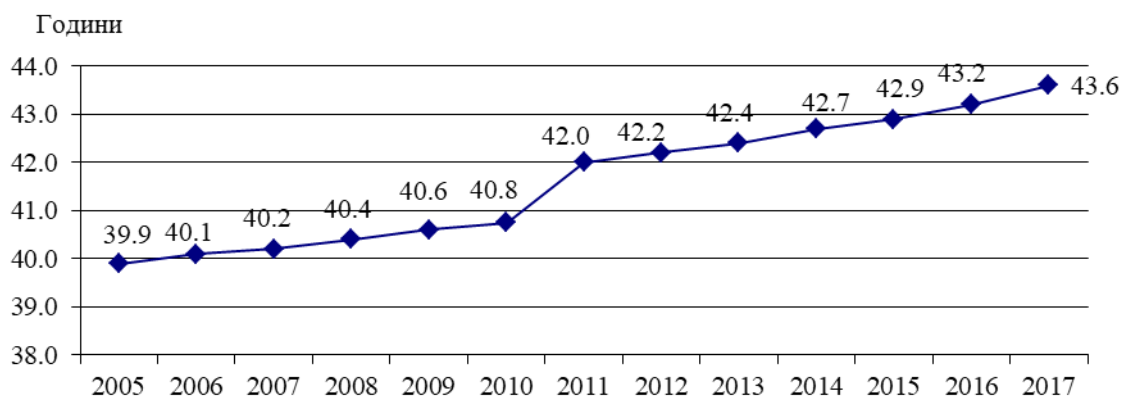

Към 31.12.2017 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ за област Шумен е 53.9%**, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст.

Общо в двадесет и седем области на страната общият коефициент на възрастова зависимост е над 50.0%, като най-неблагоприятно е съотношението в областите Видин (70.3%), Ловеч (66.5%) и Габрово (65.8%), а най-благоприятно - в областите София (столица) - 46.3%, Благоевград - 50.1%, Кърджали и Варна - по 50.8%.

Застаряването на населението в област Шумен води до повишаване на неговата **средна възраст**, която от 39.9 години през 2005 г. нараства на 43.6 години в края на 2017 г. (фиг. 1), при 43.6 години за страната. Процесът на застаряване на населението се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете на областта средната възраст на населението е 43.1 години, а в селата - 44.3 години.

Фиг. 1. Средна възраст на населението в област Шумен

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. През 2017 г. горните граници за трудоспособна възраст са до навършването на 61 години за жените и 64 години за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2017 г. е 104 588 души, или 60.5% от цялото население на област Шумен, като мъжете са 55 348, а жените - 49 240. Трудоспособното население е намаляло с 1 343 души, или с 1.3% спрямо предходната година.

Към края на 2017 г. в над трудоспособна възраст са 42 365 души, или 24.5% (увеличение с 0.4 процентни пункта спрямо 2016 г.), а под трудоспособна възраст са 26 013, или 15.0% от населението на областта.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите” възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите” възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2017 г. коефициентът на демографско заместване за област Шумен е 67. За страната това съотношение е 64, а за сравнение, през 2001 г. 100 лица, излизаци от трудоспособна възраст, са били замествани от 124 млади хора.

Най-благоприятно е съотношението в областите Сливен - 84, Варна - 71 и София (столица) - 70 лица. Най-нисък е този показател в областите Смолян - 44, и Габрово, Перник и Кюстендил, където 100 лица, излизаци от трудоспособна възраст, се заместват от 50 лица, влизаци в трудоспособна възраст.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография” в Националния статистически институт.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.